

Čas a ‚časy‘ (různé)

Zkušenost nám říká, že veškeré dění, které můžeme pozorovat kolem sebe, se odehrává (děje) v jakémsi obecném čase, který probíhá bez ohledu na to, co se v něm právě děje. Ovšem tato zkušenost je v jistém závažném smyslu vadná a neplatná, protože nemůže platit o „primordiálních událostech“, které se nutně začínají dít mimo tento obecný čas. Naopak obecný čas je jakýmsi výsledkem ‚celkového‘ (či snad spíše úhrnného, hromadného) ‚působení‘ časového pole všech událostí na základě překládání a vzájemného prostupování jednotlivých původně primordiálních událostí, které si svůj ‚vlastní‘ čas nesou s sebou už jako svou výbavu. Naše představa je tedy jiná a možná právě opačná, než jak nám ji ‚předvádí‘ naše stále se opakující zkušenost.

Není tu žádný základní obecný čas, na němž by se jednotlivé události (ať už primordiální nebo potom komplexnější) nějak podílely, na němž by participovaly, nýbrž právě naopak obecný čas stojí na úhrnu navzájem se prostupujícího časových polí, vytvářených kolem každé události tím, že ta sama se děje, což znamená, že má ergo svůj vlastní čas. Obecný čas tedy nemá žádný svůj původní, počáteční status, nýbrž je principiálně jen čímsi odvozeným od plurality ‚vlastních‘ časů, které nečerpají ze žádného původního stavu (či běhu času), na němž by „participovaly“.

(Písek, 190515-2.)